

Nr 294.

Av herr **Höglund m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 70, angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1927—1928 m. m.*

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 70 framlagt förslag beträffande tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1927—1928 få undertecknade härmed anföra följande.

I sitt till Kungl. Maj:t ingivna förslag till stat för budgetåret 1926—1927 hemställde generaltullstyrelsen, att det å tullstaten upptagna förslagsanslaget till avlöning åt vissa icke-ordinarie befattningshavare, arvoden åt extra befattningshavare samt gratifikationer måtte upptagas med ett belopp av 2,300,000 kronor, vilket innebar en förhöjning av anslaget förutvarande storlek med 300,000 kronor. Såsom skäl för den begärda förhöjningen av anslaget anförde generaltullstyrelsen bland annat, att en förbättring i den icke-ordinarie personalens tjänsteställnings- och avlöningsförhållanden vore av omständigheterna påkallad. En sådan förbättring kunde enligt generaltullstyrelsen icke äga rum med det anslagsbelopp, som tidigare stått till förfogande.

I kungl. propositionen till 1926 års riksdag upptogs emellertid ifrågasvarande anslag till samma belopp, som tidigare utgått, eller 2,000,000 kronor, vilket förslag även vann riksdagens bifall. Någon nämnvärd förbättring i den icke-ordinarie tullpersonalens avlöningsförhållanden har därför icke heller under innevarande budgetår kunnat komma till stånd.

Under benämningen »*avlöningar till extra ordinarie tjänstemän och extra befattningshavare samt gratifikationer, förslagsvis*» har i 1927 års statsverksproposition ifrågasvarande anslag upptagits till ett belopp av 2,082,000 kronor. Härvid är dock att märka, att 82,000 kronor enligt den vid propositionen fogade specifikationen äro avsedda till arvoden åt tullexpeditionsföreståndare, läkarvård, ersättning för övertidstjänstgöring o. s. v., varför vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag samma belopp som under innevarande budgetår, eller 2,000,000 kronor, skulle komma att stå till generaltullstyrelsens disposition för avlöande av den icke-ordinarie personalen. Den ovan nämnda, av omständigheterna påkallade förbättringen i de icke-ordinaries avlöningsförhållanden torde sålunda icke heller under budgetåret 1927—1928 kunna åvägabringas, såvitt icke denna personals numerär kan avsevärt nedbringas, vilket dock icke kan väntas bli förhållandet.

Det förefaller oss, som om den snäva begränsningen av ifrågavarande anslagspost icke är med hänsyn till vidkommande tullpersonals rättmätiga intressen och rimliga krav fullt berättigad. Erfarenheterna under innevarande budgetår torde tydligt nog hava givit vid handen, att det är snart sagt omöjligt att ens med nuvarande avlöningsförhållanden kunna upprätthålla en effektiv tullbevakning utan att anslaget överskrides, mycket mindre då bereda personalen den förbättring i anställnings- och avlöningsförhållanden, som av vidkommande myndigheter erkännes vara av omständigheterna påkallad.

I sitt förslag rörande 1925—1926 års stater anförde generaltullstyrelsen i denna fråga bland annat följande.

»I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 november 1922 angående avlöningen åt icke-ordinarie personal vid tullverket framhöll styrelsen, att för fullgörande av de arbetsuppgifter, för vilka den ordinarie personalen icke vore tillräcklig, ävensom för vinnande av en tillfredsställande rekrytering av den ordinarie tull- och kustbevakningspersonalen i manskapsgrad krävdes anställande icke blott av extra ordinarie tullvakter och extra ordinarie kustbevakningsbiträden utan även av extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter. Om styrelsen det oaktat ansåge sig då icke böra för den närmaste framtiden ifrågasätta anställande av extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter, föranleddes detta av hänsyn till nödvändigheten att under rådande förhållanden den strängaste sparsamhet bleve iakttagen.

Sedermera anförde styrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 maj 1923 angående rätt att hava anställda extra ordinarie befattningshavare i tullverket till visst angivet antal, hurusom bevakningstjänst i allt större omfattning måst anförtros åt extra personal. Sedan dess har ytterligare ett betydande antal sådan personal måst anställas.

Givet är, att det intresse, som det allmänna äger i att hava en pålitlig och, såvitt möjligt, effektiv tullbevakning, betänkligt äventyras, om för den ansvarsfulla bevakningstjänsten i allt för stor utsträckning användes personal, vilken är så löst anställd och så lågt avlönad som den nuvarande extra bevakningspersonalen. Arbetet med smugglingens bekämpande är också förenat med personliga risker, vilka en person i den extra befattningshavarens osäkra ställning kan tänkas möta med mindre styrka än tjänstens behöriga tillgodoseende kräver. Behövligheten av en fastare och bättre avlönad ställning för den icke-ordinarie bevakningspersonal, varav under alla förhållanden för lång tid framåt lär komma att föreligga ett konstant behov, synes därför påtaglig.

Såsom en ur statsverkets synpunkt behövlig och ur personalens synpunkt billig och rättvis förbättring i den icke-ordinarie bevakningspersonalens vid lokaltullförvaltningen och kustbevakningen ställning anser sig styrelsen sålunda böra föreslå, dels att antalet extra ordinarie befattningshavare utökas

över det för närvarande förefintliga, åtminstone i sådan utsträckning, att något mer än hälften av hela det enligt vad nyss är sagt i medeltal erforderliga antalet icke-ordinarie befattningshavare kommer att uppföras såsom extra ordinarie tjänstemän, dels att samtliga extra ordinarie befattningshavare hänföres till andra lönegraden såsom extra ordinarie tillsyningsmän, respektive extra ordinarie kustvakter, i stället för, såsom nu är förhållandet, till första lönegraden såsom respektive extra ordinarie tullvakter och extra ordinarie kustbevakningsbiträden. De icke-ordinarie befattningshavare, som alltjämt till betydande omfattning ehuru till skiftande antal en längre tid framåt torde komma att visa sig erforderliga utöver extra ordinarie tillsyningsmän och extra ordinarie kustvakter, synas skäligen fortfarande böra bibehållas såsom extra befattningshavare och hänföres till första lönegraden. Anställande av extra ordinarie befattningshavare jämväl i lägsta lönegraden och av extra befattningshavare i andra lönegraden anser styrelsen böra undvikas, enär en så vidlyftig differentiering av den icke-ordinarie personalen icke torde vara behöflig och dessutom komme att medföra avsevärda besvärligheter av organisatorisk art.

På grund av vad nu anförts anser styrelsen, att i stället för det nuvarande antalet extra ordinarie tullvakter, eller 178, bör anställas ett antal av 300 extra ordinarie tillsyningsmän och, i stället för det nuvarande antalet extra ordinarie kustbevakningsbiträden, eller 37, ett antal av 140 extra ordinarie kustvakter samt att återstoden av det, enligt vad ovan sagts, i medeltal erforderliga antalet icke-ordinarie befattningshavare, sålunda omkring 260 personer vid lokaltullförvaltningen och omkring 120 personer vid kustbevakningen, fortfarande böra hava anställning såsom respektive extra tullvakter och extra kustbevakningsbiträden.

Den för gränsbevakningen erforderliga icke-ordinarie personalen, extra ordinarie gränsuppsyningsmän och extra gränsuppsyningsmän, har hittills varit hänförd till tredje lönegraden och någon förändring härutinnan synes icke böra ske. I fråga om denna personal anser styrelsen sig böra räkna med ett antal av 25, därav 20 extra ordinarie gränsuppsyningsmän. För närvarande utgör antalet sådana befattningshavare 19.»

Tullverkets tjänstgöringskommission anför i skrivelse till generaltullstyrelsen av den 4 mars 1924 rörande samma sak följande.

»Vad slutligen angår de i bevakningstjänst använda icke ordinarie befattningshavarnas placering i 1:a eller 2:a lönegraden tillåter sig kommissionen erinra om att densamma, på sätt framgår av ordalagen i det preliminära förslaget av den 14 oktober 1922 rörande antalet befattningshavare i 1—13 lönegraden, utgått från att behöflig extrapersonal för bevakningsgöromål skulle placeras i tillsyningsmans- eller tullvaktsgraden. Då kommissionens motivering för upptagande i nämnda förslag av 111 ordinarie tullvakts-tjänster innebär, att denna siffra avsetts i huvudsak svara mot den totala mängden av de minst kvalificerade bevakningsgöromålen, vilka kommis-

sionen sökt utskilja från bevakningens hela arbetsområde, lärer härav bliva en följd, att den icke ordinarie bevakningspersonalen åtminstone i väsentlig utsträckning kommit att utföra sådant arbete, som enligt den av kommissionen i nämnda förslag förutsatta planen för arbetsfördelningen, skall åligga tillsyningsmän.»

Departementschefen har slutligen i förutnämnda statsrådsprotokoll av den 13 mars 1925 ansett kravet på en förbättrad ställning för den icke-ordinarie bevakningspersonalen icke helt kunna tillbakavisas.

Man må ej förundra sig över om ifrågavarande icke-ordinarie befattningshavare, vilka av myndigheterna fått sina krav på en förbättrad ställning erkända men ej tillgodosedda, börja misströsta på statsmakternas goda vilja att förhjälpa dem till en i förhållande till tjänstens ansvar och vikt mera rättvist avvägd ställning. Det kan knappast vara förenligt med god omtanke att så åsidosätta den personals intressen, på vars nit och lojalitet särskilt i dessa tider så stora krav ställas.

På det att åtminstone i någon mån en förbättring i den icke-ordinarie bevakningspersonalens tjänsteställnings- och avlöningsförhållanden under budgetåret 1927—1928 må kunna komma till stånd, få vi härmed hemställa,

att riksdagen, med ändring av Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 70, ville upptaga det å tullstaten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. avsedda förslagsanslag med 2,300,000 kronor.

Stockholm den 20 februari 1927.

C. W. O. Höglund.

Ernst Hage.

Carl Lovén.

Ernst Eriksson

A. W. Pettersson,

Nelly Thüring.

i Stockholm.

Köping.

Harald Hallén.

Helge Bäcklund.

Anders Hanson,

Trollhättan.

Olivia Nordgren.

C. J. Högström.